

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3709/2022
02.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Марија Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Пошта Србије“ Београд, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5220/21 од 01.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 02.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5220/21 од 01.04.2022. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1727/20 од 16.09.2021. године одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се утврди да је тужилци дана 02.05.2019. године незаконито престао радни однос, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се утврди постојање радног односа на неодређено време почев од 03.05.2019. године и одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 5220/21 од 01.04.2022. године одбијена је жалба тужиле и потврђена наведена првостепена пресуда, те је одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилца је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући законитост и правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена апсолутно битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању на коме су засноване нижестепене одлуке тужилца је по основу више уговора о раду на одређено време на пословима ... – ... I, обављала рад за туженог у периоду од 03.05.2017. године до 02.05.2019. године, ради извршења одређеног посла, а након тога, по основу више уговора о раду на одређено

време обављала је послове радног места ... II, ради замене одсутних запослених у периоду од 03.05.2019. године до 20.05.2020. године. Тужилји је радни однос престао дана 20.05.2020. године када је донето решење о престанку радног односа на одређено време.

Код напред утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови оцењују да је престанак радног односа тужилје законит, те да нису испуњени услови за прерастање радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време. Наведено са образложењем да је тужилја у периоду од 03.05.2017. године до 02.05.2019. године обављала послове код туженог због потребе посла, а након тога у периоду од 03.05.2019. године до 20.05.2020. године ради замене одсутног радника, те да није наставила да ради најмање пет дана након истека две године од заснивања радног односа због потребе посла, који услов је неопходан да би дошло до преображаја радног односа, с обзиром да је тужилја након протекла рока од 24 месеца наставила да ради код туженог пет радних дана, али ради замене одсутног запосленог, који рад представља околност која искључује преображај радног односа. Посебно другостепени суд указује да је Законом о буџетском систему утврђена забрана заснивања радног односа код корисника јавних средстава, међу којима је и тужени, услед чега се у конкретном случају ни не могу применити одредбе о прерастању радног односа заснованог на одређено време у радни однос заснован на неодређено време.

Према оцени Врховног касационог суда нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужилје.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/2005...95/2018) прописано је да се уговор о раду може закључити за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Према одредби члана 37. став 2. истог Закона послодавац може закључити један или више уговора о раду на одређено време на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива на период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца. Одредбом става 4. тачка 1. овог члана закона прописано је да изузетно од става 2. уговор о раду на одређено време може да се закључи ако је то потребно због замене привремено одсутног запосленог, до његовог повратка. Према одредби става 6. овог члана закона ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по протеклу времена за који је уговор закључен сматра се да је радни однос заснован на неодређено време. Одредбом члана 175. тачка 1. истог Закона прописано је да радни однос престаје истеком рока на који је заснован.

Из наведеног произилази да постоје две ситуације које доводе до трансформације уговора о раду на одређено време. У првом случају ради се о ситуацији да је заснован радни однос на неодређено време уколико је запослени засновао радни однос противно одредбама у којима закон предвиђа услове и дозвољене случајеве заснивања радног односа на одређено време. Друга ситуација која доводи до преображаја наступа у случају да запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен.

У конкретном случају, тужилја је тачно 24 месеца радила код туженог по основу више закључених уговора о раду на одређено време, због извршења одређеног посла, а затим је са туженим закључивала уговоре о раду на одређено време ради замене одсутних радника. У таквој чињеничној и правној ситуацији, правилан је закључак другостепеног суда да нису испуњени законом прописани услови за преображај радног односа јер тужилја није наставила да ради код туженог најмање пет

дана након истека две године од заснивања радног односа због извршења одређеног посла. Околност да је тужиља након протеча рока од 24 месеца наставила да ради код туженог и то све до 20.05.2020. године, не утиче на испуњеност законских услова јер је тужиља даљи рад обављала по другом основу, ради замене одсутних запослених, који је сврстан као рад који се може обављати изузетно мимо законског ограничења од 24 месеца, односно трајање таквог радног односа одређено је до повратка одсутног запосленог на рад, када је у конкретном случају и наступио престанак тужиљиног радног односа што је и констатовано решењем о престанку радног односа на одређено време. Сходно томе, с обзиром да тужиља после повратка одсутног запосленог кога је замењивала није наставила рад код туженог наредних 5 дана, нису испуњени услови из одредбе члана 37. Закона о раду за преображај радног односа. Уговор о раду који је заснован на одређено време престао је по самом закону на основу одредбе члана 175. Закона о раду, а решење о престанку радног односа има само деклараторни карактер, јер радни однос на одређено време престаје *ex lege* истеком времена на који је заснован.

Нису од утицаја на другачије доношење одлуке наводи ревизије да су послови ... по свом карактеру стални послови, систематизовани Правилником о организацији и систематизацији послова, те да се не ради о пословима који испуњавају услове из члана 37. став 1. Закона о раду и да су наступили услови за преображај радног односа. Наиме, овакав случај преображаја радног односа на који ревидент указује представља ситуацију да је радник засновао радни однос на неодређено време, и то даном ступања на рад, уколико је његов уговор о раду закључен супротно одредбама члана 32. Закона о раду. У члану 37. ставу 1. јасно се наводи да се уговор на одређено време може закључити за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима, оправданих роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја. Дакле, ради се о објективним критеријумима чија се испуњеност процењује у сваком конкретном случају, те није искључена могућност да то буду и стални послови чији је обим привремено увећан или се јавила потреба за њиховим обављањем у краћем року. У конкретном случају послови које је тужиља обављала (извршење одређеног посла чије је трајање унапред одређено – како је то наведено у уговору) нису оцењени као послови који не испуњавају објективне критеријуме за њихово обављање на одређено време, нити је до таквог утврђења суд дошао током поступка, па се не ради о закључењу уговора о раду супротно одредбама закона и тиме нису испуњени услови за његову трансформацију у уговор о раду на неодређено време ни по том основу.

На основу изложеног, применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци ове одлуке.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић